

**Samenvatting van het advies van de vier gewestelijke milieufederaties
(Bond Beter Leefmilieu, BRAL, Inter-Environnement Wallonie
en Inter-Environnement Bruxelles)
over het federale rapport over de toepassing van het Verdrag van Aarhus**

9/11/2016

Zoals gepreciseerd door de ngo's is hun advies gebaseerd op hun vorige adviezen, met toevoeging van nieuwe commentaar.

- Op het vlak van de steun die aan de ngo's wordt toegekend, onderlijnt het platform het feit dat – ook al wordt er sinds verschillende jaren op federaal niveau een subsidie toegekend aan de 4 federaties – deze middelen beperkt blijven en zelfs met 10% verminderd zijn sinds het rapport van 2013¹. Dit gebrek aan middelen heeft volgens het platform een directe impact op zijn deelname aan openbare raadplegingen en op de werkzaamheden van de consultatieve commissies waar het lid van is.
- Het platform vindt het zeer positief dat vertegenwoordigers van ngo's deel kunnen uitmaken van de Belgische delegatie op het vlak van klimaatverandering.
- De toegang tot milieu-informatie:
 - De ngo's juichen toe dat er reële initiatieven worden uitgevoerd door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu om het publiek te sensibiliseren rond de toegang tot milieu-informatie;
 - Ze juichen de positieve stappen toe om milieu-informatie effectief ter beschikking te stellen van het publiek, zoals op het vlak van pesticiden via de website www.fytoweb.be; ze betreuen echter dat de actieve openbaarheid van bepaalde gegevens (zoals de cijfers over het op de markt brengen of de verslagen van de beslissingen van het erkenningscomité) niet altijd effectief is en steeds wordt uitgesteld;
 - Ze betreuen het feit dat de toegang tot informatie in bepaalde activiteitendomeinen moeilijk blijft, zoals in het nucleaire domein. Hierover geven ze aan dat de minister van Energie geweigerd heeft om de contracten over de verlenging van de levensduur van de kerncentrale van Tihange 1 aan de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie door te geven, zodat deze het ingediende beroep niet kon behandelen;
 - Ze juichen de actualisering van de website van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu toe;

¹ De subsidie voor 2016 van het platform bedraagt 193.600 euro in plaats van 210.000 euro.

- Ze onderlijnen de positieve evoluties op het vlak van actieve openbaarheid van studies aangevraagd door de overheid, zoals de publicatie van rapporten over de biocidenmarkt van 2010 en 2011 en de haalbaarheidsanalyse van een register van nanomaterialen. Het feit dat de FOD een specifieke rubriek voor studies op zijn website heeft gecreëerd, is een significante vordering. De proactieve verspreiding gebeurt echter nog niet systematisch, wat verbeterd moet worden;
- Ze spreken zich positief uit, gezien er op federaal niveau twee regimes voor de toegang tot informatie bestaan (sectorieel op het vlak van leefmilieu en algemeen op het vlak van openbaarheid van bestuur), over een harmonisatie van de modaliteiten en procedures via één enkele wet.
- De inspraak van het publiek:
 - De ngo's blijven verrast door de lage participatiegraad van het publiek, wat in de lijn ligt van de vorige rapporten;
 - Ze herhalen hun voorstellen om de participatie van de burgers beter te stimuleren: een gedragscode, creatie van een fonds voor de participatie, creatie van een *resource center* over burgerparticipatie, ...;
 - Ze herhalen dat de participatie van de ngo's aan de openbare raadplegingen en de werkzaamheden van de consultatieve commissies financiële middelen veronderstelt die de ngo's niet hebben, ondanks de jaarlijkse federale subsidie;
- Op het vlak van de toegang tot de rechter:
 - De ngo's constateren opnieuw dat de derde pijler nog steeds moeilijkheden veroorzaakt en benadrukken de noodzaak aan significante vooruitgang om de toegang tot de rechter voor de milieuverenigingen te verbeteren, op het vlak van het procesbelang zowel op het niveau van de instanties van rechterlijke macht als de administratieve rechterlijke instanties (Raad van State);
 - Ze betreuren het feit dat er geen enkel wetgevend initiatief op het vlak van de toegang tot de rechter geslaagd is sinds het laatste rapport en dat de situatie problematisch blijft aangezien, los van enkele geïsoleerde vorderingen op het vlak van de jurisprudentie, het probleem van het procesbelang ook niet opgelost is op dat vlak;
 - Ze benadrukken de volgende punten in het kader van mededeling ACC/C/2014/111 van het Comité voor Toezicht op de naleving van de bepalingen van het verdrag (mogelijke niet-conformiteit van België aan artikel 9, §4 van het Verdrag van Aarhus):

- De financiële kosten voor de ngo's om een advocaat te betalen in het kader van een gerechtelijke procedure zijn aanzienlijk; bovendien zijn de erelonen van advocaten onderworpen aan 21% BTW sinds 1/1/2014;
 - De financiële belemmeringen wat betreft toegang tot de rechter zijn schadelijk voor de rol van de ngo's, die volgens het Grondwettelijk Hof nochtans een "belangrijke rol hebben bij het waarborgen van het (nvdr: grondwettelijk) recht op de bescherming van een gezond leefmilieu."
- Ze herhalen hun standpunt dat het belangrijk is om over statistieken van de rechtbanken en tribunalen te beschikken voor de milieudossiers (aantal procedures maar ook welke gevolgen werden gegeven aan de verschillende zaken) en betreuren dat deze informatie niet altijd toegankelijk is.